

หลวงปู่ทวดกับการเมืองไทย

LuangPuThuad and Thai Politics

การ์ณย์ พรหมแก้ว¹, ผศ.นรพัชร เสาวทอง²และ ดร.อภิญา ฉัตรช่อฟ้า³

ตำแหน่งนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย¹

ตำแหน่งคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี²

ตำแหน่งคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย³

Corresponding author:E-mail:norapat8357@gmail.com

บทคัดย่อ

หลวงปู่ทวดเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนา มีวัตรปฏิบัติที่ทำให้เป็นที่เคารพนับถือรวมทั้งการที่ท่านมีพื้นถิ่นทั้งภาคใต้ มีข้อมูลประวัติที่ถูกค้นคว้าอย่างเป็นระบบผ่านตำนาน การเล่าเรื่องและการวิจัย รวมทั้งประวัติที่กล่าวถึงเหตุการณ์ที่อยู่เหนือธรรมชาติ จึงทำให้เกิดความเคารพนับถือและศรัทธาจนกระทั่งตำนานและความเร้นลับของหลวงปู่ทวด ได้กลายมาเป็นสัญลักษณ์สำคัญทางศาสนาในดินแดนภาคใต้ของประเทศไทย จนหลวงปู่ทวดได้กลายมาเป็นสัญลักษณ์ทางการเมือง เป็นตัวแทนของภูมิภาคนิยม ตลอดจนใช้เป็นสื่อกลางในการควบคุมทางสังคม เพื่อให้ประชาชนยึดมั่นในศาสนาและประพฤติตามหลักศีลธรรม นอกจากนี้การสร้างพระเครื่องของหลวงปู่ทวดยังสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามในการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างกรุงเทพมหานครและดินแดนในภาคใต้อย่างมีนัยยะ

คำสำคัญ: หลวงปู่ทวด, การผสมผสานทางวัฒนธรรม, สัญลักษณ์ทางการเมือง

Abstract

LuangPuThuad is a monk in Buddhism. There is a practice that makes him respectful, including the fact that he has a local Contains historical information that is systematically researched through legends. Storytelling and research Including the history of the supernatural events Thus causing respect and faith until the legend and mystery of LuangPuTuad It has become an important religious symbol in the southern regions of Thailand. Until LuangPuThuad has become a political symbol Representing regionalism As well as being used as a medium of social control In order for people to adhere to religion and behave according to the principles In addition, LuangPuThuad's amulet creation reflects the cultural integration efforts between Bangkok and the southern regions..

Keywords:LuangPuThuad, cultural integration, political symbol

บทนำ

ตำนานเป็นเรื่องราวในอดีตที่เล่าขานผ่านกาลเวลามายาวนาน มีการถ่ายทอดและสืบทอดต่อๆ กันมาจากคนรุ่นก่อนสู่คนรุ่นใหม่ ตัวตำนานมีทั้งที่บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรและตำนานที่เป็นมุขปาฐะ เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชาติบ้านเมือง สถานที่สำคัญ วัตถุสิ่งของ และบุคคลสำคัญรวมถึงเทพเจ้า เทวดา อารักษ์ และผีนางไม้ ตำนานที่สำคัญพบมีทุกภาคของประเทศไทย เช่น ตำนานเมืองเชียงใหม่ ตำนานสิงหนวัติ ตำนานจามเทวีวงศ์ของภาคเหนือ ตำนานพระธาตุพนมหรือตำนานอูรังคราตุ ตำนานพระธาตุแช่แห้งของภาคอีสาน ตำนานท้าวอุทองตำนานพญากงพญาพาน ตำนานพระพุทธรูปของภาคกลาง ตำนานนางเลียดขาว ตำนานพระบรมธาตุเมืองนครศรีธรรมราช ตำนานสมเด็จพระเจ้าพะโคะหรือตำนานหลวงพ่อดุสิตเหียบน้ำทะเลจิตของภาคใต้ เป็นต้น ตำนานเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นที่รู้จักในวงวิชาการและบุคคลทั่วไปเนื่องจากมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร และมีการจัดพิมพ์เผยแพร่หลายครั้ง แต่ตำนานเรื่องหนึ่งของภาคใต้ที่สำคัญและแพร่หลายมากในปัจจุบัน คือ ตำนานสมเด็จพระเจ้าพะโคะ แห่งวัดพะโคะหรือวัดราชประดิษฐฐาน อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา หรือที่รู้จักกันในนาม “ตำนานหลวงพ่อดุสิตเหียบน้ำทะเลจิต” แห่งวัดช้างไห้หรือวัดราษฎร์บูรณะ อำเภอกอโกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี (ชัยวุฒิ พิชะกุล, 2550 : 35)ตำนานหลวงพ่อดุสิตเหียบน้ำทะเลจิตหรือตำนานสมเด็จพระเจ้าพะโคะ เป็นตำนานเรื่องเล่าที่แพร่หลายอยู่บริเวณชุมชนรอบลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ระยะแรกคงเป็นตำนานเล่าปากต่อปากหรือตำนานมุขปาฐะมาก่อนจนประมาณสมัยอยุธยาตอนปลาย จึงเริ่มมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรแต่เรียกตำนานเรื่องนี้ว่า “ยอเข้าตำราหมื่นตราพระธรรมวิลาสเอาไปวิวาทเป็นหัวเมือง” ซึ่งได้บันทึกไว้ในเอกสาร “สำเนาหนังสือครั้งกรุงเก่าว่าด้วยการพระราชทานที่กลปนา” เอกสารนี้ไม่ปรากฏหลักฐานว่านำไปจากที่ใด ปัจจุบันเก็บรักษาอยู่ที่หอพระสมุดวชิรญาณ หอสมุดแห่งชาติ กรุงเทพฯ (คณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและโบราณคดี สำนักนายกรัฐมนตรี, 2510 : 71) เอกสารนี้ได้กล่าวถึงประวัติของสมเด็จพระเจ้าพะโคะหรือสมเด็จพระราชมนูสีมารามคุณูปมาจารย์ (สมัยนั้นยังไม่มี การเรียกชื่อหลวงพ่อดุสิตเหียบน้ำทะเลจิต) ตั้งแต่กำเนิดพญาญาคายแก้ว การบรรพชาและอุปสมบท การเหียบน้ำทะเลจิต การแสดงปริศนาธรรมพระอภิธรรมเจ็ดคัมภีร์ การบูรณะวัดพะโคะและวัดคูหาสวรรค์หัวเมืองพัทลุง และการพระราชทานกลปนาที่ภูมิตานและข้าพระโยมสงฆ์ให้แก่วัดพะโคะ แต่อย่างไรก็ตามเอกสารตำนานเรื่องนี้ก็ยังเผยแพร่อยู่ในวงจำกัด

2497 .ศ.จนกระทั่งเมื่อ พสมัยพระครูวิสัยโสภณ เป็นเจ้าอาวาสวัดช้างไห้หรือวัด (ทีม ธรรมธโร) ราษฎร์บูรณะ อำเภอกอโกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ได้คิดสร้างพระเครื่อง “ท่านช้างไห้หรือท่านลังกา” อดีตเจ้าอาวาสรูปแรกของวัดช้างไห้ ซึ่งมีสถูปเป็นหลักไม้แก่นอยู่หน้าวัดช้างไห้และเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวบ้านนับถือกันมาก แต่ไม่ทราบประวัติความเป็นมา ครั้งหนึ่งในสมัยที่วัดช้างไห้ยังเป็นวัดร้างปกคลุมด้วยป่ารก วันหนึ่งมีเด็กชายลูกชาวบ้านถูกพ่อไล่ตีวิ่งเข้ามาบริเวณวัดช้างไห้แล้วหายตัวไป พ่อและชาวบ้านใกล้เคียงได้เข้าไปค้นหาเด็ก ได้พบเด็กชายเดินยืมหัวเราะอยู่และเด็กชายได้พูดขึ้นว่า “พ่อของมันเป็นคูรายไล่ทุบตีลูกไม่มีความสงสาร ภูเห็นแล้วอดสงสารไม่ได้จึงเอามาไปซ่อนไว้” พวกชาวบ้านตกใจมากเพราะเสียงที่พูดนั้นเป็นเสียงคนแก่ เด็กชายพูดต่อไปว่า “พวกสูไม่รู้จักกูหรือกูชื่อว่าท่านเหียบน้ำทะเลจิต เป็นศักดิ์สิทธิ์เจ้าของเขื่อนนี้ (สถูป)

พวกสูงจะลองตีก็จงเอาน้ำเกลือใส่อย่างมาจะทำให้อ้วน มีชาวบ้านผู้หญิงได้ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น เด็กชายนั้นก็ยื่นเท้าลงเหยียบน้ำเกลือในอ่างทันทีและบอกให้ชาวบ้านชิมน้ำเกลือที่ตนได้ประจักษ์ว่าน้ำนั้นมีรสจัดเป็นน้ำบ่อเป็นที่อัศจรรย์นัก

แต่อย่างไรก็ตามพระครูวิสัยโสภณ ก็ไม่ทราบว่าหลวงพ่อยเหยียบน้ำทะเลเจ็ดคือใคร จึง (ทิม ธรรมธโร) ได้ทำการสืบค้นจนพบว่าที่จังหวัดสงขลามีตำนานสมเด็จพระเจ้าพะโคะเป็นพระอริยสงฆ์ผู้เหยียบน้ำทะเลเจ็ด พระครูวิสัยโสภณ จึงได้เดินทางไปสืบค้นเรื่องนี้ที่วัดพะโคะ และได้ขอสำเนาเอกสารเรื่อง (ทิม ธรรมธโร)“ย่อเข้าตำราหมื่นตราพระธรรมวิลาสเอาไปวิเวกเป็นหัวเมือง” จากวัดพะโคะไปศึกษาและได้ลงความเห็นว่าเป็นสมเด็จพระเจ้าพะโคะกับหลวงพ่อยเหยียบน้ำทะเลเจ็ดเป็นพระภิกษุรูปเดียวกัน

สมเด็จพระราชมนูญบุรีศรีรามคุณูปมาจารย์ หรือ หลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลเจ็ด ซึ่งเป็นพระอริยสงฆ์ที่สำคัญในดินแดนทักษิณที่ประชาชนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้ให้ความเคารพกราบไหว้บูชา แต่เมื่อพูดถึงหลวงพ่อยเหยียบน้ำทะเลเจ็ด แล้วผู้คนส่วนใหญ่จะนึกถึงหลวงพ่อยเหยียบน้ำทะเลเจ็ดวัดราษฎร์บูรณะหรือวัดช้างไห้ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เป็นที่เล่าขานถึงอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์และบุญบารมีของท่านไปทั่วตลอดดินแดนคาบสมุทรมลายูและขยายสู่ภาคพื้นภูมิภาคอื่นๆ อย่างกว้างขวาง นับแต่อดีตถึงปัจจุบันมีเรื่องราวหลายกระแสถึงประวัติความเป็นมาของหลวงพ่อยเหยียบน้ำทะเลเจ็ด เดิมชื่อ ปู บิดาชื่อ หู มารดาชื่อจันทร์ กำเนิดในสมัยต้นกรุงศรีอยุธยาที่บ้านสวนจันทร์หรือบ้านวัดเลียบ เมืองสทิงพระ บรรพชาที่วัดกุฎีหลวง และอุปสมบทที่ (วัดดีหลวง)นอกทกสิมาที่วัดท่าแพ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีชื่อว่าเจ้าสามเณรม หลังจากรู้จักได้เดินทางไปศึกษาธรรมที่กรุงศรีอยุธยา จนมีความรู้แตกฉานทางพระพุทธศาสนา พระมหากษัตริย์โปรดเกล้าฯ ให้เป็นพระราชาคณะดำรงสมณศักดิ์เป็น สมเด็จพระราชมนูญบุรีศรีรามคุณูปมาจารย์ เป็นผู้บูรณะพระสุวรรณาภิเศกเจดีย์ วัดราชประดิษฐฐาน สร้างพระพุทธรูปเจดีย์วัดคูหาสวรรค์ (วัดพะโคะ) หัวเมืองพัทลุง ชาวบ้านในชุมชนเรียกว่าสมเด็จพระเจ้าพะโคะ

ด้วยเหตุที่ประวัติสมเด็จพระเจ้าพะโคะหรือหลวงพ่อยเหยียบน้ำทะเลเจ็ดขาดหลักฐานเอกสารยืนยันที่แน่นอน ทำให้ประวัติของท่านกลายเป็นเรื่องเล่าตำนานเล่าขานกันมาในเชิงอิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ เหนือธรรมชาติกว่าคนปกติธรรมดา และยังขยายกว้างขวางออกไปจนกลายเป็นความเชื่อและความศรัทธาที่ฝังอยู่ในจิตใจของผู้ในท้องถิ่น (นพรัตน์ ไชยชนะ และคณะ,2556) และจากการเล่าขานของคนในพื้นที่ ตำบลดีหลวง อำเภอสทิงพระ ยังมีสถานที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับหลวงพ่อย อยู่หลายแห่ง เช่น วัดต้นเลียบ วัดดีหลวง สำนักสงฆ์นาเปล รวมถึงมีโรงหล่อพระ ซึ่งเป็นสถานที่เรียนรู้งานศิลปหัตถกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานออกแบบ งานหล่อ งานปั้น เช่น หล่อองค์พระประธาน หล่อองค์หลวงพ่อย งานปั้นจิตรกรรมในโบสถ์

หลวงพ่อยเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนาที่มีตัวตนและประวัติความเป็นมาจริง ตามหลักฐานที่ปรากฏ มีวัตรปฏิบัติที่ถูกถ่ายทอดถึงตำนานที่ส่งผลให้เกิดความเชื่อ ความศรัทธาต่อวัตรปฏิบัติ รวมไปถึงการนำไปเป็นแบบอย่างของชาวพุทธในภาคใต้ ทั้งประเทศ ทั้งการจัดสร้างรูปเคารพขนาดใหญ่ ของหลวงพ่อยพลัดกระจายไปทั่วประเทศ เช่น วัดห้อยมงคล จ.ประจวบคีรีขันธ์ รวมทั้งประวัติหลวงพ่อยส่วนหนึ่งได้เกาะเกี่ยวกับดินแดนมาเลเซียมาเลเซีย มีจุดพักศพขณะนำสรีระสังขารท่านกลับมายังวัดช้างไห้ ในแต่ละ

จุดพักและสร้างสถูปเจดีย์ รวมไปถึงสร้างวัดเพื่อแสดงความเคารพซึ่งส่วนหนึ่งอยู่ในมาเลเซีย เป็นเครื่องยืนยันศรัทธาของชาวพุทธในอาเซียนต่อสิ่งที่เชื่อที่ถูกสร้างขึ้นในภายหลัง ชาวพุทธจีนในประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย โดยมีพระภิกษุชาวไทยเชื่อมผ่านวัดไทยในนานาประเทศและเรื่อง ตำนานประวัติทำให้เกิดการเชื่อมไปสู่พุทธศาสนิกชนในประชาคมอาเซียน

วัตถุประสงค์ของบทความ

เพื่อศึกษาถึงความ .1เป็นมาของหลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด

.2เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของหลวงปู่ทวดกับการเมืองไทย

วิธีดำเนินการ

บทความเรื่อง หลวงปู่ทวดกับการเมืองไทยนี้เป็นการศึกษาโดยเน้นเอกสารเป็นหลักและเอกสารที่นำมาใช้ในการศึกษาจะประกอบไปด้วย

หนังสือและเอกสารที่ .1เกี่ยวข้อง

.2งานวิจัยและบทความต่างๆที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษา

1.การสะท้อนแนวคิดแบบภูมิภาคนิยม เป็นกระบวนการโต้กลับของการรวมอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลาง ประชาชนเริ่มลดความนิยมของพระเครื่องจากส่วนกลาง หันกลับไปให้ความสำคัญต่อประดิษฐกรรมทางศาสนาที่อยู่ในภูมิภาคต่างๆมากยิ่งขึ้น (นรพัชร เสาวทอง,2563: บทคัดย่อ) จากการศึกษาผู้เขียนบทความแบ่งออกเป็น

1. พระพุทธรูป พระพุทธรูปเป็นสัญลักษณ์แทนของภูมิภาคทางการเมืองเช่นพระพุทธรูปชินราช ที่เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำภาคกลางตอนบน หลวงพ่อพุทธโสธร ที่เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของภาคตะวันออก หลวงพ่อพระใส ที่เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของภาคอีสานตอนบน ประดิษฐกรรมของศาสนาฮินดูของภาคอีสานตอนล่าง พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรของภาคใต้ พระแก้วมรกตของกรุงเทพมหานครฯ เป็นต้น ปรากฏการณ์ดังกล่าวสะท้อนภาพของภูมิภาคนิยมของประเทศไทยได้อย่างชัดเจน ในกรณีของหลวงปู่ทวดนั้นมีการสร้างรูปเคารพของหลวงปู่ทวดขนาดใหญ่เพื่อทำการสักการบูชา เช่นที่วัดห้วยมงคล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์นับเป็นพระเกจิอาจารย์ที่ถูกสร้างขึ้นขนาดใหญ่เสมือนหนึ่งเป็นพระพุทธรูปที่สำคัญ

2. เกจิคณาจารย์ในแต่ละภูมิภาค หมายถึงพระเถระชั้นผู้ใหญ่ที่แตกฉานในหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนาและเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณตามภูมิต่างๆ เช่นในภาคเหนือ “ในดินแดนล้านนาหากพูดถึงพระภิกษุสงฆ์ที่ถูกกล่าวขานและได้รับศรัทธาจากพุทธศาสนิกชนมากที่สุดรูปหนึ่งเห็นจะเป็น ครูบาศรีวิชัยผู้คนจำนวนมากต่างเชื่อว่าท่านคือ “เจ้าตนบุญแห่งล้านนา” เป็นผู้ที่มาสร้างความเจริญรุ่งเรือง และสืบทอดพระพุทธศาสนาให้คงอยู่ (จิรัชชาติ สันตะยศ ,2553 : 5; อ้างใน นรพัชร เสาวทอง,2563) ครูบาศรีวิชัยจึงเป็นเสมือนผู้นำทางจิตวิญญาณของชาวล้านนา นอกจากนี้ในส่วนของหัวเมืองฝ่ายใต้ก็มีคณาจารย์สายใต้เช่น “ตำนานหลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืดหรือตำนานสมเด็จพระเจ้าพะโคะ เป็นตำนานเรื่องเล่าที่แพร่หลายอยู่บริเวณชุมชนรอบลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ระยะแรกคงเป็นตำนานเล่าปากต่อปากหรือตำนานมุขปาฐะมาก่อนจนประมาณสมัยอยุธยาตอนปลาย จึงเริ่มมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรแต่เรียกตำนานเรื่องนี้ว่า “ยอ

เข้าตำราหมื่นตราพระธรรมวิลาสเอาไปวิวาทเป็นหัวเมือง” ซึ่งได้บันทึกไว้ในเอกสาร “สำเนาหนังสือคลังกรุงเก่าว่าด้วยการพระราชทานที่กลบนา” เอกสารนี้ไม่ปรากฏหลักฐานว่านำไปจากที่ใด (คณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์, 2510 : 71) ในส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะเป็นสายพระป่าซึ่งได้แก่ หลวงปู่มั่น ภูริทัตเถร เป็นบูรพาจารย์ของพระวิปัสสนากัมมัฏฐานในช่วงรอยต่อในยุคกึ่งพุทธกาล อาจจะสามารถกล่าวได้ว่าท่านได้เป็นผู้ก่อให้เกิดวงศ์พระป่า ณ ยุคสมัยนั้นซึ่งมีบทบาทมาถึงปัจจุบัน ซึ่งในปัจจุบันนั้นความนิยมในการบูชาหลวงปู่ทวดนั้นได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางทั่วทุกภูมิภาคแต่ประชาชนในท้องถิ่นภาคใต้ก็ยังมีเชื่อถือว่าหลวงปู่ทวดนั้นเป็นเสมือนพระเถระชั้นผู้ใหญ่ที่เป็นตัวแทนของภูมิภาค ซึ่งเป็นแนวคิดแบบภูมิภาคนิยมหรือท้องถิ่นนิยมอย่างมีนัยยะ

2. การผสมผสานแนวคิดระหว่างเถรวาทและมหายาน

พุทธศาสนาในประเทศไทยนั้นประกอบไปด้วยนิกายเถรวาทและนิกายธรรมยุติกซึ่งมีการเข้าถึงสภาวะที่เรียกว่า อันเป็นความว่าง เป็นสภาวะที่รู้ได้เฉพาะบุคคลโดย ”นิพพาน“ แตกต่างจากพุทธศาสนาที่เจริญรุ่งเรืองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เน้นการปฏิบัติเพื่อเข้าถึงสภาวะอันเป็นทิพย์และดำรงสภาวะทิพย์อยู่ชั่ววันรันดร์ ในยุคอดีตนั้นการแบ่งระหว่างพุทธศาสนานิกายเถรวาทและพุทธศาสนานิกายมหายานนั้นไม่มีวิธีการแบ่งที่ชัดเจน แต่ในยุคปัจจุบันจากการศึกษาประวัติศาสตร์ทางศาสนาพบว่าการผสมผสานระหว่างนิกายเถรวาทและนิกายมหายาน เช่นการที่พุทธเถรวาทบางส่วนนับถือเจ้าแม่กวนอิมตามแบบของมหายาน รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงแนวคิดของพุทธเถรวาทที่เคยเชื่อในเรื่องของกฎแห่งกรรมและใช้การสะสมบุญในการเอาชนะอุปสรรค เปลี่ยนเป็นการนับถือพระโพธิสัตว์แบบลัทธิมหายานที่อวตารลงมาเพื่อช่วยในการปราบมารร้าย (นรพัชร เสางทอง, 2563) ซึ่งรูปแบบการผสมผสานทางวัฒนธรรมนั้นสามารถพิจารณาได้ในหลายมิติ เช่น มวลสารที่ใช้ในการสร้างพระเครื่องหลวงปู่ทวดที่จัดสร้างขึ้นที่วัดปราสาทบุญญาวาส กรุงเทพมหานคร ในช่วงปีนั้นมีการนำมวลสารที่ประกอบไปด้วยวานและดินกากายักษ์ของภาคใต้ มาบดผสมกับผง 2506-2505 พุทธคุณและชิ้นส่วนที่ซำรดของพระสมเด็จที่แตกหัก โดยสมเด็จที่ซำรดนั้นถูกจัดสร้างโดยสมเด็จพุฒาจารย์โต พรหมรังสี ซึ่งเป็นตัวแทนของภาคกลาง ทำให้พระชุดดังกล่าวนี้ได้รับการยอมรับว่าเป็นการผสมผสานระหว่างมวลสารอันเป็นมงคลระหว่างภาคกลางและภาคใต้ หรือการสร้างพระเครื่องหลวงปู่ทวดในยุคปัจจุบันที่มีการใส่ศิลปะของภาคกลางลงไป ทั้งนี้แสดงให้เห็นถึงความกลมกลืนทางวัฒนธรรมที่กำลังเกิดขึ้นอย่างมีนัยยะ

3. การควบคุมทางสังคม

โดยในยุคอดีตนั้นการพกพระเครื่องหรือเครื่องรางซึ่งมีคุณวิเศษนั้น ผู้ถือจะต้องมีข้อห้ามที่ต้องรักษาไว้หลายประการเพื่อให้พระเครื่องและเครื่องรางนั้นยังคงทรงอิทธิฤทธิ์ เช่นการรักษาศีล 5 อย่างเคร่งครัด รวมไปถึงข้อห้ามบางประการที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงลงไปในแต่ละพื้นที่ เช่น การห้ามลอดไม้ค้ำต้นกล้วย หรือการห้ามลอดสะพานหัวเดียวซึ่งไม่ได้ออกแบบมาให้ลอดได้จะเป็นอันตรายต่อผู้ลอด หรือห้ามพูดในท้องน้ำซึ่งมีความขึ้นสูงและเป็นแหล่งรวมของเชื้อโรค เป็นต้น ดังนั้นข้อห้ามดังกล่าวจึงเปรียบเสมือนกุศโลบายของครูบาอาจารย์ในยุคอดีตที่บัญญัติไว้ให้ลูกหลานปฏิบัติตาม เป็นการควบคุมความประพฤติและช่วยขัดเกลาให้ตั้งมั่น

อยู่ในคุณงามความดีอยู่เสมอ(นรพีชร์ เสาธงทอง,2563) ดังนั้นในกลุ่มผู้ศรัทธาในหลวงปู่ทวด จะต้องหมั่นสร้างคุณความดีเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางคำสอน ตลอดจนมีแนวทางในการปฏิบัติที่ประกอบไปด้วยข้อห้ามเพื่อควบคุมประชาชนให้อยู่แต่ในศีลธรรม

อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในสังคมไทย พุทธศาสนามีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชาวพุทธในฐานะที่เป็นสถาบันหนึ่งของสังคมที่มีความสำคัญและเป็นสัญลักษณ์แห่งความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติเป็นที่มาและถ่ายทอดวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติไทย กล่าวโดยรวบยอดพุทธศาสนาเป็นเสมือนรากเหง้าแห่งความเป็นชาติและเอกลักษณ์ดั้งเดิมของชาติไทยทั้งทางด้านสังคมวัฒนธรรมและการเมือง(สมบุรณ์ สุขสำราญ, 2527 : 4) ศาสนาพุทธเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนมากนับถือสืบเนื่องกันมาเป็นระยะเวลานานับพันปีหลักคำสอนในพุทธศาสนาที่เรียกว่า “พุทธธรรม” มีความสำคัญต่อสังคมไทยอย่างมากในฐานะที่เป็นรากฐาน ความรู้ ความเชื่อ กำหนดความคิดและแสดงออกในเรื่องคุณค่าของชีวิตเป็นเป้าหมายและวิถีชีวิตในฐานะปัจเจกบุคคลและเป็นหลักพื้นฐานในฐานะองค์ประกอบรวมของสังคมไทย (สุภาพรรณ ณ บางช้าง, 2535:2) แม้ว่าสังคมหลังสมัยใหม่ที่ประกอบไปด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกำลังเจริญรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว แต่ความเชื่อท้องถิ่นที่ผูกพันกับแนวคิดทางศาสนากลับหาได้ลดทอนความสำคัญลงแต่อย่างใด ความรุดหน้าทาง “เศรษฐกิจอุตสาหกรรมที่พัฒนาไปพร้อมกับเทคโนโลยีแบบไฮเทคอันเป็นเรื่องของความทันสมัยทันโลกที่ใครๆ ก็ยอมรับ แต่เหตุไฉนบ้านเมืองจึงเต็มไปด้วยวัตถุที่เป็นเครื่องรางของขลังที่เป็นสัญลักษณ์ของความมั่งงายไร้เหตุผล อันมักพบเห็นในสมัยที่บ้านเมืองยังล้าหลังและด้อยการศึกษาจากปรากฏการณ์ทางสังคมเช่นนี้ทำให้คิดว่าน่าจะมีอะไรบางอย่างที่เกิดความไม่สมดุลขึ้นในระบบวัฒนธรรมของคนไทย” (ศรีศักรวัลลิโภดม, 2537 ; อ้างในนรพีชร์ เสาธงทอง,2563) แสดงให้เห็นว่าการเร่งพัฒนาจนทำให้เกิดการเสียสมดุลขององค์ประกอบทางสังคมต่างๆ ทำให้ประชาชนต้องหันไปแสวงหาที่พึ่งทางจิตใจมากยิ่งขึ้นจนเกิดการสร้างสัญลักษณ์หรือประติมากรรมทางศาสนาขึ้นมาเพื่อทำการยึดเหนี่ยวจิตใจ โดยบทความเรื่อง “หลวงปู่ทวดกับการเมือง นั้น ” ผลการศึกษาพบว่ามีความเกี่ยวข้องกับแนวคิดทางการเมืองดังนี้คือ

1.แนวคิดในเรื่องของรัฐในอุดมคติโดยตามหลักการของพุทธศาสนานิกายเถรวาทนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อเข้าถึงสภาวะที่เรียกว่านิพพานอันเป็นสภาวะที่รู้ได้เฉพาะบุคคลตัดแล้วซึ่งกิเลสทั้งปวง ซึ่งในส่วนของนิกายมหายานเองก็จะมีวัตถุประสงค์เพื่อเข้าถึงทิพยสภาวะหรือดินแดนสุขาวดีซึ่งเป็นทิพยสภาวะอันเป็นนิรันดร์ ประชาชนจะต้องทำการขัดเกลาตนเอง ตามแนวทางคำสอนของศาสนาเพื่อยกระดับสภาวะจิตใจหรือเข้าถึงการรู้แจ้ง ไม่ว่าจะนิพพานของนิกายเถรวาทหรือแดนสุขาวดีในนิกายมหายาน ประติมากรรมทางศาสนาทั้งหลายโดยแท้จริงแล้วล้วนถูกสร้างเพื่อเป็นกลไกในการปฏิบัติตนและเข้าถึงสภาวะดังกล่าว

2.แนวคิดแบบภูมิภาคนิยม เป็นกระบวนการโต้กลับของการรวมอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลาง ประชาชนหันกลับไปให้ความสำคัญต่อประติมากรรมทางศาสนาที่อยู่ในภูมิภาคต่างๆมากขึ้นและยังแสดงให้เห็นถึงการรื้อฟื้นของอัตลักษณ์ในแต่ละท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรให้การส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตำนานและเรื่องเล่าท้องถิ่นทางภาคใต้ รวมไปถึงการยกระดับของความเป็นมาของประวัติศาสตร์ทางศาสนาที่ถูกอธิบายในลักษณะของตำนานให้แก่ประชาชนอย่างมีเหตุผลมากกว่าการเชื่อถือแบบงมงาย

2. รัฐควรเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับ ประดิษฐ์กรรมทางศาสนาที่สื่อนัยยะทางการเมืองเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ประชาชน

3. รัฐควรส่งเสริมการวิจัยด้านสถาบันศาสนา ที่มีความเกี่ยวข้องเพื่อสร้างจิตสำนึกและเป็นการให้ประชาชนได้เรียนรู้หรือปลูกฝังวัฒนธรรมที่ดีงามของไทยที่ถูกสอดแทรกไว้ในประดิษฐ์กรรมทางศาสนาต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและโบราณคดี สำนักนายกรัฐมนตรี.

(2510). **ประชุมพระตำราบรมราชูทิศเพื่อกัลปนา สมัยอยุธยา ภาค 1.** พระนคร : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี.

ชัยวุฒิ พิชะกุล.(2550). **หลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืด : ศึกษาประวัติ คติความเชื่อและผลกระทบที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมภาคใต้.** สงขลา : สถาบันทักษิณคดีศึกษา, หน้า35.

นรพัชร เสาชทอง.(2563). **พระเครื่องกับการเมือง : ประดิษฐ์กรรมทางศาสนาที่สื่อนัยยะทางการเมือง, รายงานรวมบทความวิจัยสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติครั้งที่ 7ปี 2563** กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปศาสตร์

สมบูรณ์ สุขสำราญ.(2527). **พุทธศาสนากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมือง, กรุงเทพมหานคร :** โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภาพรรณ ณ บางช้าง .(2535). **พุทธธรรมที่เป็นรากฐานไทยสมัยสุโขทัยถึงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย :กรุงเทพฯ ..**